

Na podlagi 60. d in 60. f člena Zakona o osnovni šoli je Svet šole OŠ Staneta Žagarja Lipnica na 12. redni seji dne 16. 5. 2023 na predlog ravnateljice sprejel spremembe Vzgojnega načrta.

VZGOJNI NAČRT

VZGOJNI NAČRT vsebuje:

- I. VZGOJNA NAČELA IN VREDNOTE**
- II. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI**
- III. VZGOJNE DEJAVNOSTI**
  - 1. Proaktivne in preventivne**
  - 2. Svetovanje in usmerjanje**
- IV. DRUGE DEJAVNOSTI**
  - 1. Pohvale, priznanja, nagrade**
  - 2. Vrste vzgojnih ukrepov**
    - a) Vzgojni ukrepi**
    - b) Vzgojni opomini**

I. VZGOJNA NAČELA IN VREDNOTE

To so preizkušene poti za doseganje vzgojnih ciljev:

1. V naši šoli učencem zagotavljamo varno in spodbudno učno okolje za optimalno življenje in delo v fizičnem, psihosocialnem in duhovnem smislu, v katerem se učenci počutijo sprejete in varne in dosejajo čim boljše dosežke v skladu s svojimi zmožnostmi.
2. Vzgojno delo in poučevanje organiziramo in razvijamo tako, da omogočimo vsem učencem celovit osebnostni razvoj v skladu z njihovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvijanjem njihove pozitivne samopodobe.
3. V vzgojne programe vključujemo vsebine in ravnanja, ki omogočajo in zagotavljajo vzgojo in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja in prihodnjih generacij. Razvijamo spoštovanje in sodelovanje, sprejemanje drugačnosti ter medsebojno strpnost, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, sposobnost upoštevanja posebnosti posameznika, odgovornost in razumevanje, znanje in delavnost, poštenost in zaupanje, pravičnost in solidarnost, zavest o državni pripadnosti in narodni identiteti ter

državljanstvo odgovornost. Spodbujamo vključevanje, dobro socialno klimo, dogovarjanje, skupno reševanje problemov ter skrb za posameznika.

4. Vzpostavljamo čim večjo skladnost vzgojnih dejavnikov šolske in družinske vzgoje na načelih zaupanja in zagotavljanja varnosti.

II. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI IN SKRBNIKI

Starši in skrbniki imajo pravico in dolžnost vzgajati svoje otroke in jim omogočiti izobraževanje in vzgajanje v devetletni osnovni šoli. Načini, oblike, metode in cilji vzgojnega dela šole jim morajo biti vnaprej poznani. Redno in kakovostno sodelovanje šole s starši je predpogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole.

S starši in skrbniki sodelujemo tako pri doseganju učno-vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok ali skupin otrok. Poleg običajnih oblik sodelovanja (roditeljski sestanki, pogovorne ure) spodbujamo medsebojno komunikacijo staršev in druge aktivnosti (srečanja, praznovanja, predstave) v okviru oddelčnih skupnosti in v okviru šole kot celote. Za starše in skrbnike organiziramo tematske roditeljske sestanke, izobraževalne delavnice in srečanja, ki jih lahko tudi sami predlagajo. Na prvih sestankih v začetku šolskega leta obravnavamo problematiko vzgojnega dela in se skupaj z njimi dogovarjamo in odločamo o prednostnih nalogah.

Starše in skrbnike sproti obveščamo o osebnem razvoju pa tudi o kritičnih ravnanjih, ki zadevajo njihovega otroka in v primerih, da otrok zaradi manj primernih vedenjskih vzorcev potrebuje posebno socialno psihološko pomoč, skušamo v dogovoru z njimi to pomoč poiskati in tudi nuditi.

Starše in skrbnike obveščamo o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka na različne načine: ustno, po telefonu in pisno. Oblike obveščanja so dogovorjene na roditeljskih sestankih oddelčnih skupnosti. Po telefonu vedno obvestimo starše o dogodkih, ki zadevajo večjo materialno škodo oz. poškodbe ali hujše kršitve pravil šolskega reda in neposredno ali posredno zadevajo njihovega otroka.

Starši in skrbniki imajo pravico in dolžnost, da se zanimajo za svojega otroka in se vsaj enkrat letno udeležijo pogovornih ur pri učiteljih, ki učenca učijo.

Starši in skrbniki učencev z odločbo o dodatni strokovni pomoči se morajo pogovornih ur udeležiti vsak mesec.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da je potreben poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše in skrbnike povabimo na razgovor v šolo. Na razgovor lahko povabimo tudi drugega strokovnega delavca šole.

V primerih, ko šola ne more zagotoviti sodelovanja staršev in skrbnikov ali oceni, da gre pri

posameznih otrocih za zanemarjanje, bomo poiskali pomoč in tudi sodelovali z drugimi institucijami socialne in psihološke pomoči (Center za socialno delo, Krizni center za mlade, Svetovalni center, Zdravstveni dom in druge pristojne institucije).

III. VZGOJNE DEJAVNOSTI

1. Proaktivne in preventivne dejavnosti

Šola šolsko delo in življenje v šoli organizira tako, da se učenci v šoli počutijo varno, da so pri šolskem delu motivirani, zavzeti in ustvarjalni in da prevzemajo odgovornost za svoje vedenje in sprejemajo omejitve, ki jih pred njih postavlja življenje v skupnosti.

Ker je oddelek razreda osnovna socialna skupina v šoli, posebno pozornost namenjamo razvijanju in oblikovanju dobrih medsebojnih odnosov, solidarnosti in skrbi za vrstnike, spoštovanju in upoštevanju različnosti ter reševanju problemov, ki zadevajo oddelek. Vsaka oddelčna skupnost v prvih oddelčnih urah sprejme pravila oddelka, ki izhajajo iz pravil šolskega reda.

Posebej skrbimo za učence, ki se težje vključujejo v skupino in so zaradi tega lahko žrtve vrstniškega nasilja. Spodbujamo razvijanje socialnih veščin in vrstniško sodelovanje.

Poudarjamo spoštljivo vedenje, izvajamo nagrajevanje zglednega vedenja učencev, zato vodimo pogovore o takem vedenju.

Razrednik skrbno spremlja oddelek in dogajanja med učenci in se učinkovito odziva na probleme oddelka ali posameznikov v oddelku. Pri tem upošteva skupinsko dinamiko, razvojni nivo učencev, posebnosti posameznih učencev in skupine ter vsebino dogajanja. Pri reševanju težjih problemov k sodelovanju povabi šolsko svetovalno službo.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole organiziramo v okviru ur oddelčne skupnosti, dni dejavnosti, v terminih interesnih dejavnosti ali kot posebne šolske projekte. Teme, ki jim namenjamo posebno pozornost, so: medvrstniško nasilje, odnosi z vrstniki in socialne veščine, nenasilno reševanje konfliktov, nenasilna komunikacija, čustvena in socialna pismenost, odnosi med spoloma, problem spolno prenosljivih bolezni (AIDS), zasvojenost in odvisnost, spoznavanje in razvijanje ustreznih navad za zdravo življenje (prehrana, gibanje in drugo), spoštovanje učenčeve zasebnosti pri uporabi mobilnih telefonov in interneta, učenje učenja, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje starejših in solidarnost.

Izvajamo preventivne dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilja in drugih odklonskih pojavov ter dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost, ter skrbimo za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje.

Prav posebno pozornost namenjamo spoznavanju in razvijanju moralnih vrednot, sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje in kritično vrednotenje lastnega vedenja in vedenja vrstnikov. Spodbujamo razumevanje, da smo ob vsaki odgovornosti zase odgovorni tudi za druge, da pomagamo šibkim in posameznikom v težavah. Spodbujamo vrstniško

pomoč in solidarnost v konkretnih šolskih situacijah.

Šola vsaj enkrat letno na Svetu staršev obravnava tipične vzgojne probleme na posameznih razvojnih stopnjah in se skupaj s starši dogovarja in odloča za najpomembnejše oblike dela, ki bodo učencem pomagale preseči probleme in jih rešiti.

Na šoli organiziramo prireditve in srečanja, na katerih lahko starši in krajani spoznavajo delo in dosežke šole in njenih učencev ter se neposredno vključujejo v nekatere skupne dejavnosti (razstave, izleti, športna tekmovanja, delavnice, delovne akcije).

Posebna in vsakodnevna usmeritev šole je povečan osebni nadzor učiteljev na mestih, kjer je pojavnost nezaželenih oblik dejavnosti verjetnejša.

Priporočamo, da učenci in delavci šole prihajajo v šolo v spodobnih oblačilih. Ličila in lak za nohte učencem prijazno odsvetujemo. Učitelji avtonomno, asertivno in diskretno opozorijo posameznika na spodobno oblačenje v šoli.

2. Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem pri reševanju problemov, ki so povezani z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosi z vrstniki in odraslimi. Namenjeno je tudi razvijanju samopodobe, prevzemanju odgovornosti in spodbujanju za moralne, kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz slovenske in evropske tradicije.

Usmerjanje in svetovanje je usmerjena strokovna dejavnost šole in se lahko izvaja v času šolskih obveznosti pri urah rednega pouka (oddelčne ure) ali pa po pouku (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba), ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih, za kar pa se dogovorimo s starši sproti, za vsak primer posebej.

Svetovanje in usmerjanje učencev poteka v obliki pogovora, ki vključuje šibkosti ali težave v otrokovem šolskem funkcioniranju, odnose z vrstniki in enkratne ali občasne kršitve pravil šolskega reda. O tem razrednik obvešča starše.

Svetovanje in usmerjanje, povezano z reševanjem individualnih ali skupinskih problemov učencev, izvajajo za to usposobljeni strokovni delavci.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah psihološke in socialne pomoči.

Svetovanje in usmerjanje učencem pomaga, da se učijo, kako:

- oblikovati lastne cilje in načine uresničevanja,
- učinkovito organizirati lastno šolsko ter domače delo in si organizirati dan,
- razmišljati in presojeti svoje vedenje in ravnanja drugih,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- se vživljati v ravnanje drugega,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- konstruktivno reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati in obvladovati stres, strah, čustveno napetost, konflikt, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresijo ...
- prepoznavati svoja močna področja ter razvijati pozitivno samopodobo.

IV. DRUGE DEJAVNOSTI

1. Pohvale, priznanja, nagrade

Učenec ali skupina učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejme pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev lahko predlagajo:

- oddelčna skupnost ali šolski parlament,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole, mentorji dejavnosti ali ravnatelj.

Pohvale

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, so lahko ustno pohvaljeni.

Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca. Pisne pohvale se podeljujejo za:

- vzorno vedenje in spoštljiv odnos do sošolcev in delavcev šole,
- prizadevnost in za pozitiven zgled v oddelku ali šolskem parlamentu,
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom,
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih športnih ali drugih tekmovanjih,
- večletno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditev, pomembnih za šolo,
- odličnost pri šolskem delu,
- medsebojno pomoč in sodelovanje v prostovoljstvu,
- iz drugih razlogov, ki jih ravnatelj, učiteljski zbor ali razrednik oz. mentorji ocenijo kot primerne za ustne ali pisne pohvale.

Pisne pohvale podeljujejo tudi mentorji dejavnosti za večletno sodelovanje pri določeni aktivnosti. Podelijo se lahko tudi skupini učencev. Skupinske pisne pohvale podeljuje ravnatelj šole.

Priznanja

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole, in sicer za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Priznanja se podeljujejo za:

- večletno sodelovanje in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem in izvenšolskem delu,
- doseganje vidnih rezultatov na športnih področjih, kjer učenci predstavljajo šolo,
- iz drugih razlogov, ki jih ravnatelj, učiteljski zbor ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za podelitev priznanj.

Nagrade

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem.

Priznanja in nagrade podeljuje ravnatelj ob zaključku šole na slavnosten način.

2. Vrste vzgojnih ukrepov

Vzgojni postopki in ukrepi se izvedejo za ponavljajoče se in obsežnejše kršitve pravil šolskega reda. Uporabljajo se v primerih, ko učenec kljub predhodni vzgojni pomoči ne popravi svojega vedenja, noče sodelovati ali pa zaradi različnih razlogov tega ni sposoben.

Vzgojni ukrepi torej posredno pomagajo učencu spremeniti svoje vedenje. Vzgojni ukrep se oblikuje kot ustna zahteva strokovnega delavca, sklep katerega od organov šole (razrednik, učiteljski zbor, ravnatelj), dogovor šole in staršev o določenem skupnem ravnanju ali obveza učenca o določenem ravnanju.

Vzgojni postopki in ukrepi se dokumentirajo kot zaznamki v mapo razrednika.

a) Vzgojni ukrepi

Vzgojni ukrepi obsegajo posledice kršitev pravil šolskega reda. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno že izvedene druge vzgojne dejavnosti.

Na podlagi strokovne odločitve se ukrep izvede. Odločitev je lahko individualna (učitelj) ali skupinska (učiteljski zbor). Učencu in njegovim staršem se pojasni razloge za takšno odločitev, obliko in trajanje ukrepa in načine, s katerimi bomo preverili, ali je bil ukrep učinkovit.

V primerih, ko to ni mogoče (npr. odstranitev učenca od šolske ure), se razgovor opravi čim prej, praviloma še isti dan. Vzgojni ukrep je za učenca in njegove starše obvezujoč.

Vzgojni ukrepi so:

- **Povečan nadzor** nad učencem v času, ko je v šoli in ne pri pouku.
- **Ukinitev nekaterih pravic in ugodnosti**, ki so povezane s spoštovanjem pravil šole, s pridobljenimi statusi učencev in s prilagoditvami, ki jih šola nudi učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov.
- **Zadržanje po pouku** v zvezi z reševanjem problemov v soglasju s starši.
- **Odstranitev učenca od pouka** je mogoča, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Cilji odstranitve so vzdrževanje jasno postavljenih mej, primerne vedenja ter omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj, po njegovem pooblastilu pa tudi šolska svetovalna služba. Strokovni delavec mu lahko pomaga pri reševanju problema, zaradi katerega ni pri pouku. V primeru odstranitve učenca od ure pouka, mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan, skupaj pregledata opravljeno delo in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju.
- **Vsakotedenski kontakti s starši** in poročanje o učenčevem vedenju v šoli.
- **Pogostejši prihodi staršev v šolo in razgovor** učenca, staršev in strokovnega delavca o dogajanju in doživljanju v šoli.
- **Prepoved vstopanja**, zadrževanja ali **uporabe** določenih **šolskih prostorov**, **prepoved približevanja učencu**, le v okvirih, ki jih določa nujnost zadrževanja v istih prostorih.
- Strokovni delavec šole lahko učencu **začasno odvzame elektronsko napravo ali predmet**, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča izvedbo pouka ali druge dejavnosti. O takem odvzemu strokovni delavec še isti dan obvesti starše učenca, ki

odvzeti predmet ali elektronsko napravo v šoli tudi prevzamejo.

- Nudenje učne pomoči sošolcem ali učencem drugih razredov.
- **Pomoč v knjižnici**, pomoč **pri urejanju šolskih površin** (atletski stadion, športno igrišče, otroško igrišče, zelenice ...), **dodatno dežurstvo** (pripravljanje in pospravljanje prireditvenih prostorov, dežurstvo pri akcijah po pouku, pomoč čistilkam in kuharicam ter hišniku ipd.).

Šola lahko oblikuje in izvaja tudi druge vzgojne ukrepe. O vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni zapisi. Zapise vodi razrednik oziroma oseba, ki vodi obravnavo.

b) Vzgojni opomini

Postopek izrekanja vzgojnih opominov se izvaja v skladu s 60. f členom Zakona o osnovni šoli.

- Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole, in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.
- Ne glede na prejšnji odstavek, se lahko učencu neposredno brez predhodnih vzgojnih ukrepov izreče vzgojni opomin v primeru hujše kršitve (Pravila šolskega reda, 10. člen).
- Vzgojni opomin šola lahko izreče za kršitve v času pouka, na dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih aktivnostih, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu, hišnem redu, pravilih šolskega reda in drugih aktih šole.
- Učencu lahko šola izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat. O izrečenem opominu šola starše seznanila z obvestilom o vzgojnem opominu.
- Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, pripravi individualizirani vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala.
- Obrazloženi pisni predlog za izrek vzgojnega opomina poda strokovni delavec šole razredniku.

Razrednik preveri, ali je učenec kršil dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole ter katere vzgojne dejavnosti in vzgojne ukrepe je za učenca šola predhodno že izvedla. Nato razrednik opravi razgovor z učencem in njegovimi starši

ali skrbniki. Po razgovoru razrednik pripravi pisni obrazložen predlog za izrek vzgojnega opomina in ga posreduje učiteljskemu zboru. Če razrednik oceni, da ni razlogov za izrek vzgojnega opomina, o tem seznaní učiteljski zbor.

O poteku postopka izrekanja vzgojnega opomina razrednik vodi dokumentacijo.

Vzgojni opomin izreče učiteljski zbor. Obvestilo o vzgojnem opominu in mapo vzgojnih opominov se v skladu s Pravilnikom o šolski dokumentaciji hrani do zaključka šolanja učenca v arhivu šole.

Mapa vzgojnih opominov za tekoče šolsko leto se hrani v šolski svetovalni službi. Za prejšnja leta pa v arhivu šole.

Vzgojni načrt in spremembe vzgojnega načrta sprejme Svet zavoda OŠ Staneta Žagarja Lipnica na predlog ravnateljice po postopku, kot je določen za Letni delovni načrt, na 12. redni seji Sveta šole v šolskem letu 2022 /2023.

Lipnica, 17. 5. 2023

Zdenka Varl, prof.
ravnateljica

mag. Urška Šimnic Novak, prof.
predsednica Sveta zavoda OŠ
Staneta Žagarja Lipnica

Objava: Lipnica, 10. 10. 2023

Boštjan Kališnik, prof.
ravnatelj